

Juha-Matti Huusko
Noljakankaari 38F33, 80140 Joensuu
email. juha-matti.huusko@uef.fi
puh. 040 528 2815

Laajempi kuvaus apurahahankkeesta ”Kuhmon näytelmätoiminta ennen vuotta 1961”

Kirjassa esitellään eri yhdistysten (Siveellinen nuorisoseura 1907-1914, Kuhmon työväenyhdistys, Kuhmon suojeluskunta, Kuhmon näytelmäkerho 1954-1959) teatteritoimintaa. Osa teatteriaktiiveista oli mukana useamman yhdistyksen toiminnassa. Näiden teatteriaktiivien elämäнкаarta voidaan tarkastella tarkemmin.

Tarkastellaan esimerkkinä Siveellistä nuorisoseuraa sekä kirjan ajanjaksolla näytelleitä Jalmari Huotaria sekä hänen tyttärtään Liisa Kärkeä.

Siveellinen nuorisoseura 1907-1914

Kuhmoon perustettiin Siveellinen nuorisoseura keväällä 1907. Seura rakensi vapaapalokunnan kanssa talon, jossa esitettiin juhlallisesti 31.12.1913 näytelmä Lalli. Pienen riitelyn jälkeen talo jäi vapaapalokunnalle. Myöhemmin 1920-luvulla Karjalan kansannousun seurauksena Kuhmoon tuli yli tuhat pakolaista, joille järjestettiin koulu kyseiseen rakennukseen. Tämän jälkeen talo toimi rukoushuoneena 1950-luvulle saakka, jolloin talo purettiin.

Siveellisellä nuorisoseuralla oli muutakin toimintaa. Seura mm. teki kävelyretkiä Kuhmossa. Siveellisen nuorisoseuran vaiheista on Eeti Huusko pitänyt esitelmän kesällä 1963.

u... / Kajaanin Lehti / 1913 / 31.12.1913 ... 12 13. 3 / 4 Kärnä & C:o O. Y. SUURET ILTAMAT toimeenpanee Kuhmoniemen kirk. kyl. N:seura omalla talollaan loppiais-attoiltana arvokkaalla ohjelmalla, johon kuuluu: TERVEHDYSSANAT, RUNO, ESITELMIÄ, LAULUA, LALLI (4-näyt. histor. näytelmä). Sisäänpääsymaksut: 1:50 p., 1 mk., 75 p. ja 50 p. Lapset puolen.	 Vih. Kuhmon kirkonkylässä toimineen nuorisoseuran perustajajäseniä 1910-luvun alussa. Nuorisoseurat toivat mukanaan muutakin kuin harrastustoimintaa. Jäsenet olivat yhteydessä muun Suomen nuorisoseuralaisiin, vierailivat eteläisessä Suomessa ja toivat mukanaan jopa talouselämää vilkastuttaneita ajatuksia. (Om. Saara Vähäkainu.)
Kajaanin lehti 31.12.1913	Perinnealbumi Kainuu -kirja. Eturivissä toinen vasemmalta on Kuhmon museon mukaan Jalmari Huotari, ”Nokelan Jallu”.

Jalmari Huotari ja hänen tyttärensä Liisa Kärki

Jalmari Huotari, ”Nokelan Jallu”, esiintyi siskonsa kanssa Kuhmon työväentalolla 1920-luvulla. Jalmarin lapsista kolme esiintyi vuonna 1954 Kuhmon näytelmäkerhon näytelmässä Antintalon kesävieraat. Voitto ja Matti näyttelivät tämän ainoan kerran, mutta **Liisa** jatkoi näyttelemistä vuoteen 1973 saakka, jolloin Yle taltioi Kuhmon nuorisoseuran näytelmän Kettuvaari, joka esitettiin myös televisiossa.

Liisa syntyi kaksosena 24.12.1926 – kaksossisar menehtyi viisivuotiaana. Liisa varmasti ajatteli usein kaksosten synnyttämisen vaikeutta ja menehtynyttä sisartaan – Liisa päätyi töihin Kuhmon synnytysosastolle.

Liisa Kärjen vanhempien häätjuhlat helmikuussa 1926 Kuhmon työväentalolla. Sulhasena on **Jalmari Huotari**. Pöydän takana on monta hänen sisaruksistaan.

Liisa Kärki (taustalla valkoisessa paidassa) Apu-lehdessä 15.8.1973. Kettuvaari-taltiointi tuli televisiosta klo 19.30.

Etualalla keskellä on näyttelijä Ulla Tapaninen.